

Sygn. akt V U 44/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 października 2015r.

Sąd Rejonowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marzena Hop

Protokolant: Anna Lewicka

po rozpoznaniu w dniu 06 października 2015r. w Słupsku

sprawy z odwołania J. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22.12.2014r., znak (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. J. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 16 maja 2014r. za 10 % długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w kwocie 7.300 zł (siedem tysięcy trzysta złotych 00/100).

Sygn. akt V U 44/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22.12.2014r. organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu J. J. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku z dnia 16.05.2014r.

Ubezpieczony J. J. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany. Wskazał, iż do wypadku doszło w trakcie pracy. Zdarzenie miało charakter nagły, nigdy wcześniej nie miał zaistniałych w tym dniu dolegliwości chorobowych.

Organ rentowy Zakład (...) Oddział w S. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Pełnomocnik ZUS w uzasadnieniu zarzucił, że organ rentowy w oparciu o przedłożone dokumenty, a w szczególności protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy ustalił, że zdarzenie z dnia 16.05.2014r. nie spełnia definicji wypadku przy pracy. W ocenie ZUS schorzenie powoda, które nastąpiło nagle w miejscu i czasie pracy ma charakter samoistny.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. J. ma 57 lat. Z zawodu jest spawaczem. Jest zatrudniony na stanowisku robotnika budowlanego.

bezsporne

W dniu 16 maja 2014r. J. J. rozpoczął pracę o godzinie 7.00 na budowie Zakładu (...) w (...). Wraz z innymi członkami brygady wykonywał prace polegające na budowie podłoża pod posadzkę budowanej hali produkcyjnej. Na miejsce pracy przywożony był piasek, który J. J. za pomocą łopaty rozgarniał i wyrównywał, a następnie zagęszczał za pomocą zgęszczarki. Około godziny 9.00 zaczął odczuwać lekki ból w klatce piersiowej, lecz mimo to kontynuował pracę do godziny 10.00 o której zszedł na przerwę. Ponieważ ból w klatce piersiowej nie ustępował i pracownik czuł się coraz

gorzej zgłosił się do przełożonego, który skierował go do lekarza. Po przybyciu na oddział ratunkowy szpitala zasłabł. Przeprowadzono reanimację i badania w wyniku których stwierdzono zawał mięśnia sercowego, wykonano zabieg koronarografii.

bezsporne; nadto: protokół nr (...) r. ustalenia okoliczność i przyczyn wypadku przy pracy – w aktach ZUS –k.3 .

Ze zdarzenia został sporządzony protokół powypadkowy.

Zdarzenie zostało uznane przez zespół powypadkowy za wypadek przy pracy. Jako przyczynę wypadku wskazano wysiłek fizyczny, przeciążenie mięśnia sercowego poszkodowanego podczas rozgarniania piasku łopatą, wiek poszkodowanego.

dowód: protokół nr (...) r. ustalenia okoliczność i przyczyn wypadku przy pracy – w aktach ZUS- k.3

Praca jaką J. J. wykonywał w dniu 16.05.2015r. była przyczyną współsprawczą wystąpienia zawału serca. Tego dnia pracownik wykonywał pracę fizyczną polegającą na przerzucaniu łopatą piachu (jest to ciężki wysiłek izometryczny), co spowodowało wystąpienie zawału u osoby z miażdżycą tętnic wieńcowych. Wykonywana praca jest zaliczana do prac ciężkich – o skali wysiłku 7-9 (...). Taki wysiłek porównywalny jest z przenoszeniem ciężarów 30-45 kg, kopaniem rowu, pracą w kotłowni, pracą kilofem itp. J. J. przed zawałem serca leczył się z powodu nadciśnienia tętniczego, nie miał objawów choroby wieńcowej. W koronarografii wykonanej w dniu zawału stwierdzono nasilone zmiany miażdżycowe, w tym krytycznie zwężoną GO. Wysiłek w czasie pracy, którą wykonywał J. J. był nadmierny w stosunku do jego stanu zdrowia i wywołał zawał mięśnia sercowego. Zawał serca spowodował 10% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu (§ 63a tabeli procentowego uszczerbku na zdrowiu).

dowód: opinia biegłego z dziedziny chorób wewnętrznych i kardiologii –k.14 i 32, dokumentacja medyczna – w aktach ZUS –k.11-18.

Decyzją z dnia 22.12.2014r. organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu J. J. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku z dnia 16.05.2014r. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że zdarzenia tego nie można uznać za wypadek przy pracy z powodu braku nagłej przyczyny zewnętrznej sprawczej zdarzenia, którą można określić jako pochodzącą spoza organizmu pracownika.

dowód: decyzja ZUS z dnia 22.12.2014r. – w aktach organu rentowego-k.21.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie między stronami spornym było, czy zdarzenie z dnia 16.05.2014r. było wypadkiem przy pracy, czy też nie. Zatem Sąd zbadał, czy zdarzenie te wypełniało przesłanki wypadku przy pracy, w szczególności czy zostało spowodowane przyczyną zewnętrzną.

Zgodnie z art. 3.1. Ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673) – zwaną dalej „ustawą wypadkową” - za wypadek przy pracy uważa się zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą – podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy. Przyczyna zewnętrzna zdarzenia jest zatem jedną z trzech przesłanek, których łączne wystąpienie uzasadnia kwalifikację danego zdarzenia jako wypadku przy pracy.

Wymaganie zewnętrzności przyczyny oznacza, iż nie może ona tkwić wyłącznie w organizmie poszkodowanego. Ustawa wypadkowa nie przewiduje jednak takiego warunku, aby przyczyna zewnętrzna musiała być jedyną przyczyną

doprowadzającą do powstania szkody. Tylko w razie stwierdzenia, że wypadek wywołany był wyłącznie przyczyną wewnętrzną mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, zdarzenie pozbawione jest cech wypadku w pracy. Natomiast w razie ewentualnego wystąpienia dodatkowej i współistniejącej przyczyny pochodzącej z zewnątrz zdarzeniu nie można by odmówić znamion wypadku (SN w sprawie III URN 26/78, OSNCP 1979/6 poz. 128).

W doktrynie i judykaturze podkreśla się też, że cecha ta nie może być rozumiana dosłownie, a tylko tak, by do zespołu przyczyn rozstrzygających o szkodliwym skutku należała również przyczyna zewnętrzna, bez której wypadek nie nastąpiłby. W związku z tym, także zakres skutków wypadku w zatrudnieniu obejmował w dotychczasowej praktyce – poza skutkami bezpośrednimi, tj. spowodowanymi wyłącznie przez przyczynę zewnętrzną, pozostającą w związku z zatrudnieniem – również skutki pośrednie, czyli takie, które nie dadzą się zakwalifikować, jako wyłączny skutek tej przyczyny.

Zakres skutków doznanego urazu obejmuje więc wszystkie konsekwencje, jakie spowodował on u poszkodowanego ze względu na stan jego organizmu przed wypadkiem, a nie tylko te, które uraz taki spowodowałby, niezależnie od indywidualnego stanu zdrowia pracownika. Pod uwagę bierze się te skutki przyczyny zewnętrznej, które w łańcuchu przyczyn - będąc jego istotnym ogniwem - doprowadziły do objętego Ustawą skutku. Dlatego w judykaturze konsekwentnie przyjmuje się, że zadziałanie zewnętrznej przyczyny, mającej swe źródło w świadczeniu pracy (wypadek przy pracy), może polegać również na uszkodzeniu narządu wewnętrznego, dotkniętego schorzeniem samoistnym, a przez to tylko na istotnym pogorszeniu stanu zdrowia (por. wyrok Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 stycznia 1961 r. IV NRT 2/60 Państwo i Prawo 1961/11 str. 851 z glosą J. Pasternaka; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 1968 r. III UZP 1/68 OSNCP 1968/8-9 poz. 140 oraz OSPiKA 1969/3 poz. 57 z glosą T. Świnarskiego; wyrok z dnia 10 lutego 1977 r. III PR 194/76 OSNCP 1977/10 poz. 196; z dnia 16 lutego 1977 r. III PRN 55/76 OSPiKA 1978/12 poz. 217 z glosą G. Bieńka; z dnia 5 lutego 1997 r. II UKN 85/96 OSNAPiUS 1997/19 poz. 386 oraz z dnia 21 maja 1997 r. II UKN 130/97 OSNAPiUS 1998/7 poz. 219).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się trafny pogląd polegający na szerokim rozumieniu przyczyny zewnętrznej. Zgodnie z nim zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku przy pracy może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego, zdolny – w istniejących warunkach – wywołać szkodliwe skutki. Pogląd ten został zaakceptowany także w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego, który dodaje, że w tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, ale i siły przyrody, a nawet praca i czynności samego poszkodowanego, byleby nie zachodziły podstawy do stwierdzenia, że wypadek został spowodowany wyłącznie schorzeniem tkwiącym w organizmie pracownika, łączącym się choćby ze skłonnością do omdleń lub zakłóceń równowagi (por. uchwała SN z dnia 11.02.1963 r., zasada prawna, III PO 15/62, OSNCP 1963 Nr 10, poz. 215 oraz wyrok SN z dnia 16.06.1980 r., III PR 33/80, LEX nr 14532, z dnia 28.04.2005 r., I UK 257/04, LEX nr 390131).

Uraz spowodowany wyłącznie przyczyną wewnętrzną, mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, pozbawia zdarzenie cechy wypadku ze względu na brak przyczyny zewnętrznej. Uraz doznany wyłącznie na skutek przyczyny tkwiącej w organizmie pracownika może się bowiem zdarzyć w każdych okolicznościach, a nie tylko w pracy. Przyjmuje się jednak, że określonemu zdarzeniu nie można odmówić cechy wypadku, jeżeli bez wykonywania pracy nie doszłoby do niego, albo też prawdopodobieństwo jego zajścia byłoby niewielkie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1997 r., II UKN 304/97, OSNAPiUS 1998 Nr 15, poz. 464).

Nawet, gdy źródłem nagłego zdarzenia była choroba, to należy uwzględnić przyczynę dodatkową, zewnętrzną, pochodzącą ze sfery zagrożenia pracą i przyjąć, że ta właśnie przyczyna spowodowała uraz. Według tej reguły uznaje się za wypadek przy pracy nawet upadek pracownika na skutek utraty przytomności wynikającej ze skłonności do omdleń, gdy doznanie urazu następuje wskutek uderzenia o twarde podłoże lub upadku z wysokości (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 stycznia 1977 r., III PRN 47/76, (...) 1977 nr 1, s. 44 oraz z dnia 14 września 1977 r., III PRN 30/77, Służba (...) 1978 nr 2, s. 34). W takich przypadkach przyczyną sprawczą doznanych uszkodzeń ciała pracownika jest nie tylko sam atak choroby powodujący utratę przytomności, lecz czynnik zewnętrzny, którego wystąpienie powoduje uraz.

Innymi słowy, tylko z samego faktu, że poszkodowany nie może wykazać innej (dodatkowej) przyczyny zdarzenia, nie jest prawidłowe wnioskowanie, według którego wyłączną przyczyną zdarzenia jest przyczyna tkwiąca w organizmie poszkodowanego (wyrok SN z dnia 04.03.2013 r., I UK 505/12, G.Prawna (...)).

W niniejszej sprawie ubezpieczony wykonując ciężką pracę fizyczną doznał zawału serca. Praca ta, wysiłek jaki ubezpieczony wkładał w jej wykonywanie był nadmierny w stosunku do jego stanu zdrowia i wywołał zawał mięśnia sercowego. Tym samym przyczyną zewnętrzną zdarzenia była ciężka, nadmiernie obciążająca organizm ubezpieczonego w stosunku do jego stanu zdrowia praca, który przyczyniła się do doznania urazu.

Reasumując, Sąd uznał że zdarzenie z dnia 16.05.2014r. jest wypadkiem przy pracy.

W dalszej kolejności należało ustalić, czy ubezpieczony może skutecznie skorzystać z uprawnień przewidzianych z tytułu wypadku przy pracy. Ubezpieczony domagał się jednorazowego odszkodowania.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy wypadkowej, z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje jednorazowe odszkodowanie – dla ubezpieczonego, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Celem ustalenia czy praca wykonywana przez ubezpieczonego w dniu 16.05.2014r. miała wpływ na wystąpienie u niego zawału serca, czy była przyczyną sprawczą lub współsprawczą tego zawału, czy też jedyną przyczyną tego urazu była choroba samoistna – Sąd, na podstawie art. 278 k.p.c. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z kardiologii.

Opinia sądowo – lekarska sporządzona została przez lekarza specjalistę w oparciu o badanie ubezpieczonego i dokumentację medyczną.

Jak wynika z pisemnej opinii biegłego lekarza sądowego z zakresu kardiologii w wyniku wypadku ubezpieczony doznał zawału serca.

Biegły zaopiniował, że praca wykonywana przez ubezpieczonego dnia 16.05.2014r była ciężką pracą fizyczną, stanowiącą ciężki wysiłek izometryczny, co spowodowało wystąpienie zawału u ubezpieczonego dotkniętego miażdżycą tętnic wieńcowych. Wykonywana praca jest zaliczana do prac ciężkich – o skali wysiłku 7-9 (...). Taki wysiłek porównywalny jest z przenoszeniem ciężarów 30-45 kg, kopaniem rowu, pracą w kotłowni, pracą kilofem itp. J. J. przez zawałem serca leczył się z powodu nadciśnienia tętniczego, nie miał objawów choroby wieńcowej. W koronarografii wykonanej w dniu zawału stwierdzono nasilone zmiany miażdżycowe, w tym krytycznie zwężoną GO. Wysiłek w czasie pracy, którą wykonywał J. J. był nadmierny w stosunku do jego stanu zdrowia i wywołał zawał mięśnia sercowego. Zawał serca spowodował 10% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu (§ 63a tabeli procentowego uszczerbku na zdrowiu).

W ocenie Sądu należy stwierdzić, że opinia ta spełnia wymogi fachowości, rzetelności i logiczności. Wnioski zawarte w opinii zostały uzasadnione w sposób jasny i przekonujący. Ponadto, opinia została sporządzona przez lekarza specjalistę, a zatem zawarte w niej twierdzenia są poparte specjalistyczną wiedzą na wysokim poziomie. Opinia jest jednoznaczna i stanowcza. W tym stanie rzeczy przedmiotową opinię przyjąć należało za podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych co do stanu zdrowia ubezpieczonego.

Organ rentowy wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego. Biegły ustosunkował się do zarzutów ZUS. Logicznie i fachowo wyjaśnił podstawy wydania swojej opinii podtrzymując ją w całości.

Zważyć też należy, że zgodnie z art. 233 § 2 k.p.c. opinia biegłych podlega ocenie sądu, ale w zakresie mocy przekonującej rozumowania biegłych i logicznej poprawności wyciągniętych wniosków. Sąd natomiast nie może wchodzić w zakres merytorycznej wiedzy biegłych. Sąd nie może nie podzielać merytorycznych poglądów biegłego (biegłych), czy zamiast nich wprowadzać własne stwierdzenia. Stanowisko Sądu w tym zakresie zgodnie jest z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 19.12.1990 r., I PR 149/90,OSP 1991, nr 11-12,poz. 300.

Sąd miał również na uwadze ugruntowane w orzecznictwie stanowisko, że sąd orzekający w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku dopuszczania dowodów, zwłaszcza z opinii biegłych lekarzy tak długo, aż strona uzyska opinię odpowiadającą jej oczekiwaniom (wyroki z dnia 19.03.1997, II UKN 45/97 - (...), Nr poz.24 z dnia 10.12.1997r, II UKN 391/97-OSNAPiUS 1998,Nr20, poz 612). Ustalenia faktyczne były wystarczające do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy. Utrwalone orzecznictwo wskazuje, że nie jest naruszeniem art.233§1 kpc oparcie ustaleń na opinii biegłych lekarzy jeżeli opinie te są jednoznaczne i nie wymagają uzupełnienia ani dalszego wyjaśnienia (por. wyrok SN z dnia 19.07.2001r. II UKN 497/00). Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił wniosek ZUS o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego lekarza kardiologa.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił w całości zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu J. J. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu 10% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu doznanego wskutek wypadku przy pracy z dnia 16.05.2014r., za 10% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu - w wysokości 7.300 zł., a to przy uwzględnieniu, że kwota jednorazowego odszkodowania na dzień wydania decyzji za każdy procent uszczerbku na zdrowiu wynosiła 730zł.